

جلد
۸

مجموعه‌ی ۱۲ جلدی

چه کنیم تا کلاسی جذاب، متنوع و اثرگذار داشته باشیم

مؤلف: سید حسن طالبی تربیتی

این اثر راهنمای تدریس کتاب «آمادگی برای خواندن»

(جلد اول) می‌باشد

مؤلف: سید حسن طالبی تربیتی

مدرس دوره‌های تربیت مربی قرآن کریم

سرشناسه: طالبی تربتی، سید حسن، ۱۳۴۵ - عنوان و پدیدآوران: فن تدریس و کلاس داری
 (ویژه مربیان) / سید حسن طالبی تربتی مشخصات نشر: مشهد: استوار، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۱۰۶ ص شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۶۵-۲-۷ بها:
 یادداشت: فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا یادداشت: این اثر راهنمای تدریس کتاب "آموزش
 و خوانی" می باشد موضوع: قرآن - راهنمای آموزشی موضوع: قرآن - قرائت - راهنمای آموزشی
 رده کنگره: BP ۷۴/۵ نشانه اثر: ۹۵ ف ۲ / رده دیویی: ۲۹۷/۱۵۱۰۷

- نام کتاب: فن تدریس و کلاس داری
- مؤلف: سید حسن طالبی تربتی
- ناشر: استوار
- گرافیک و صفحه آرایی: سید هاشم هاشمی نژاد
- طرح جلد: هادی لسانی
- ویراستار: فاطمه مرادی
- چاپ: دقت
- تصافی: حافظی
- تیراژ: ۲۰۰۰
- نوبت و تاریخ چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۲
- قیمت: ۳۷۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۶۵-۲-۷
- پست الکترونیک: njineyenoor.talebi@yahoo.com or gmail.com
- ارتباط با مؤلف: ۰۹۱۱ ۹۱۱ ۵۵۹۰ - ۰۹۱۱ ۴۴۱۳
- سفارشات: ۰۹۱۵ ۵۰۷ ۳۳۱۲
- پخش استوار: ۰۵۱۱ ۲۲۳۲۵۴۲-۳
- پخش هاتف: مشهد ۲۲۵۳۹۲۸ - ۲۲۵۵۲۰۰ تهران: ۶۶۴۱۵۴۲۰

نگاهی اجمالی به فعالیت‌های قرآنی مؤلف مجموعه‌ی دوازده جلدی

کنجینه‌ی نور

- شروع کار حرفه‌ای در خصوص تلاوت قرآن کریم از سال ۱۳۶۲ ه. ش.
- تلقّد در محضر اساتید بزرگ و ارزشمند آقایان: رنجب، علّامی و شهیدک در قم.
- عضویت در «مجمع قاریان قرآن کریم قم» در سال ۱۳۶۶
- گزارشی جلسات قرائت قرآن کریم (حسینی‌ک شهدا و...) و تدریس تجوید در حوزه‌ی علمیّه قم (مدرسه معصومیّه) از سال ۱۳۶۷
- قرائت، داور و نیز تدریس در کلاس‌های حفظ قرآن کریم در شهرهای مختلف کشور از سال ۱۳۶۸
- تدریس دوره‌ی تربیت مربی و تربیت مدرس قرآن کریم در بیش از ۷۰ شهر (از طرف دارالقرآن اکبر، مرکز آموزش و پرورش، سازمان تبلیغات اسلامی و حوزه علمیّه قم) از سال ۱۳۶۸
- نفر اول مسابقات و نایب رشتت قرائت)، مشهد مقدس، سال ۱۳۷۱
- کسب چندین مقام برتر در مسابقات مختلف قرائت قرآن کریم در سطح کشور و شهر مقدس قم طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۴
- اولین سرک تألیف: کتاب احسن السوّدات: قراءه العجید، سال ۱۳۷۳
- دومین سرک تألیف: شامل دو کتاب به نام احسن السوّدات و التجوید (سطح ۱ و ۲)، سال ۱۳۷۶
- سومین سرک تألیف: شامل چهار کتاب به نام‌های اصول روخوانی و روان‌خوانی، اصول زیباخوانی (در دو سطح) و راهنمای تدریس تجوید، سال ۱۳۷۷
- (متأسفانه این چهار کتاب در چاپ اول توسط ناشر با کیفیت بسیار پایین و تأسف بیشتر این که در چاپ دوم نیز بدون هماهنگی با مؤلف در یک جلد و آن هم با نام «چهار کتاب تجوید» چاپ شده که مورد تأیید مؤلف نمی‌باشد).
- چهارمین سرک تألیف: در این سرک مؤلف سعی نموده (با توجه به استقبال و تقاضای قرائی از تألیفات قبلی و با تجدید نظر اساسی در آن‌ها و نیز سطح‌بندی قرآن آموزان) این مجموعه را دوازده جلدی را به گونه‌ای به رشته تحریر درآورد که نسبت به کتاب‌های قبلی مؤلف و دیگر کتاب‌های موجود در این زمینه برای علاقه‌مندان به یادگیری و مربیان گرامی آسان‌تر و بیش‌تر بر خوردار باشد.

(لازم به ذکر است کتاب‌های مؤلف به کرات تجدید چاپ شده)

و تیراژ آن‌ها تاکنون بیش از ۲۵۰۰۰۰ جلد می‌باشد).

سخنی با متولیان امر آموزش قرآن کریم

بدون شك سه ركن اساسی برای برگزاری يك كلاس خوب و ایده‌آل، «مربی کتاب و روش آموزش»^(۱) می‌باشد. در این میان «مربی» که مهم‌ترین این سه ركن است در طول سال‌ها تدریس و قبول زحمات فراوان، تجربه‌ی زیادی کسب نموده که باید مراکز و مؤسسات قرآنی آن را مفتخر شمرده، از توان و تجربه‌ی این عزیزان به نحو مطلوب بهره‌مند گردند و بیش از این قدردان زحمات آنان باشند.

در خصوص «کتاب» نیز خوشبختانه مؤلفان و نویسندگانی با تکیه بر تجربه و آسیب شناسی کلاس‌های قرآن، کتاب‌های مفید و پرمحتوایی همراه با روش‌های نو به رشته‌ی تحریر درآورده‌اند که آموزش قرآن کریم را برای علاقه‌مندان بسیار سهل‌تر نموده است. لذا انتظار می‌رود این کتاب‌ها نیز مورد توجه «متولیان امر آموزش قرآن کریم» قرار گیرد و روش‌هایی که در این رابطه کم و بیش مشاهده می‌شود چیزی غیر از این است، به عنوان مثال مربیان و نیز دست‌اندرکاران امر آموزش در برخی مراکز قرآنی از اصرار مطلق بر استفاده از یک روش خاص در خصوص این که فقط باید از کتاب‌های تعیین شده استفاده کنند

نتیجه‌ی این امر هم وجود برخی ضعف‌های دیگر باعث شده تعداد قابل توجهی از قرآن آموزان علی‌رغم گذراندن کلاس‌های متعدد نتوانند قرآن کریم را با تسلط لازم قرائت نمایند. طبیعی است روشی که برای انتخاب کتاب آموزشی «نگاهی منطقی» حاکم نباشد، این مشکل وجود خواهد داشت. لذا توصیه می‌گردد برای رفع آن (که عامل اصلی کتاب می‌باشد)، هر یک از «مؤسسات و مراکز قرآنی» با «تشکیل جلساتی» متشکل از مربیان و مسئولین مراکز و نیز با دعوت از اساتید اهل فن، کتب موجود و قابل دسترس را تهیه و مورد بررسی قرار دهند. در نتیجه هر کتابی که توسط این گروه برای آموزش مفیدتر تشخیص داده شود انتخاب گردد.^(۲) تا بدین وسیله مربیان که «بار اصلی آموزش» بر دوش آنان است در انتخاب کتب نقش مؤثر داشته باشند.

تجربه نشان می‌دهد اگر این توصیه که در برخی مؤسسات و مراکز قرآنی اجرا می‌شود به صورت فراگیر عملی گردد می‌تواند در «ارتقاء سطح کیفی آموزش» بسیار تأثیرگذار باشد.

امید است این پیشنهاد مورد توجه دلسوزان امر آموزش قرآن کریم واقع شود.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

۱- طبیعی است ارتقاء وضعیت آموزشی مستلزم تجهیز مراکز قرآنی و بهره‌مند از روش‌های جدید می‌باشد که توجه به این امر و اصلاح روش‌های سنتی امری اجتناب‌ناپذیر است.

۲- متأسفانه برخی از این عزیزان به جهت این که تفاوت جزئی در سرفصل‌ها وجود دارد مانع از تدریس کتاب‌های مذکور می‌شوند که باید گفت مگر نه این که هدف، «سلیس و روان خواندن قرآن کریم» می‌باشد. چه بسا با استفاده از این کتاب‌ها این هدف سریع‌تر و بهتر محقق گردد.

۳- با توجه به این که بدون شك دیگر کتاب‌ها نیز مفید می‌باشند، باید مربیان با تهیه و مطالعه‌ی آن‌ها بر توانایی خود بیفزایند.

۸	مقدمه
۱۰	سخنی یا مریبان گرامی
۲۲	ده گام مهم و اساسی
۲۳	نشور اخلاق قرآنی
۲۶	جلسه اول: حروف الفبا و اسامی آنها
۳۲	جلسه دوم: فتحه کوتاه و کشیده
۳۴	فتحه کشیده ← ۳۴
۴۰	جلسه سوم: کسره کوتاه و کشیده
۴۱	کسره کشیده ← ۴۱
۴۷	جلسه چهارم: ضمه کوتاه و کشیده
۴۹	ضمه کشیده ← ۴۹
۵۴	جلسه پنجم: مرور بر درس‌های گذشته
۵۶	جلسه ششم: علامت سکون
۶۱	جلسه هفتم: علامت تشدید
۶۷	جلسه هشتم: علامت تنوین
۷۲	جلسه نهم: مرور بر درس‌های گذشته
۷۴	جلسه دهم: حروف ناخوانا (۱)
۷۶	مورد دوم ← ۷۶
۷۷	مورد سوم ← ۷۷
۷۹	جلسه یازدهم: حروف ناخوانا (۲)
۷۹	مورد چهارم ← ۷۹
۸۰	مورد پنجم ← ۸۰
۸۵	جلسه دوازدهم: مرور بر درس‌های گذشته
۹۰	جلسه سیزدهم: نحوه خواندن دو حرف ساکن کنار هم
۹۰	جلسه چهاردهم: نحوه وقف کردن بر آخر کلمات
۹۰	مورد اول ← ۹۰
۹۱	مورد دوم ← ۹۱
۹۱	مورد سوم ← ۹۱
۹۴	جلسه پانزدهم: گفتن اعدو بالله و بسم الله در اول قرائت
۹۹	جلسه شانزدهم: حروف مقطعه
۱۰۳	شعارهای قرآنی:

قال رسول الله ﷺ خيركم من تعلم القرآن و علمه

بهترین شما کسی است که قرآن را فرا گیرد و به دیگران نیز بیاموزد.

به تجربه ثابت شده که پیشرفت در بسیاری از علوم جز با تبادل آراء، نظرات و ارائه روش‌های مختلف که توسط اهل فن ارائه می‌گردد ممکن نیست، که از آن جمله است علوم و معارف قرآن کریم.

در این بین آشنایی با «روخوانی» و «روان‌خوانی»^(۱) که دروازه‌ی ورود به دیگر معارف قرآن می‌باشد از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردار است. لذا می‌طلبید اساتید و مربیانی که سالیان سال توفیق تدریس آن را داشته‌اند، تجربیات و اندوخته‌های خود را به هر شکلی که ممکن است در اختیار جامعه‌ی قرآنی قرار دهند تا مورد استفاده‌ی دیگر مربیان و اساتید قرار گیرد.

پس از این مرحله طبیعی است روش‌های بهتر مورد توجه قرار خواهد گرفت و به تدریج روش‌هایی خواهد شد که از بازدهی کمتری برخوردارند (روش‌های سنتی).

در این صورت می‌توان امیدوار بود تحولی اساسی در نحوه‌ی تدریس و کلاس‌داری به وجود آید، در نتیجه بر ارتقاء سطح کیفی آموزش به ویژه در این دو بخش افزوده شود. به توجه به نظریه‌ی فوق که خود به آن اعتقاد قبلی داشته و با توجه به حدود «روش تدریس» در سطوح مختلف و هم چنین استقبالی که مربیان گرامی از کتاب «راهنمای تدریس تجوید»^(۲) به عمل آوردند و نیز پیشنهاد جمعی از آنان، کفایت این داشت تا مجموعه‌ای نسبتاً کامل با تفکیک مقطع تحصیلی به رشته‌ی تعلیم و تربیت.

این مجموعه از ویژگی‌هایی برخوردار است که در این

مختصر به «سه مورد» اشاره می‌کنیم:

- ۱- **مربی گرامی!** حتما تأیید می‌کنید که بخش «روان‌خوانی» بلافاصله پس از تمام بخش «روخوانی» باید آموزش داده شود تا در نتیجه قرآن آموز علاوه بر آموخته‌هایی که در بخش «روان‌خوانی» فرا می‌گیرد، بتواند آموخته‌های بخش «روخوانی» را از مرحله‌ی گندخوانی به تندخوانی به صورت روان بدون غلط عملی نماید، این میسر نمی‌شود مگر این که این دو بخش به صورت پیوسته و پشت سر هم تدریس گردد.
- ۲- این در صورتی بود که در چاپ اول متأسفانه ناشر آن «مجموعه‌ی ۴ جلدی» با کیفیت بسیار پایین و کاغذ نامرغوب آن‌ها را چاپ نمود و تأسف بیشتر این که در چاپ دوم بدون هماهنگی با مؤلف و در اقدامی یک جانبه آن ۴ جلد را که برخی از آن‌ها هیچ تناسبی با یکدیگر ندارند در یک جلد به چاپ رساند.

۱- برای هر یک از کتاب‌های قرآن آموز یک کتاب راهنمای تدریس به نام «فن تدریس و کلاس‌داری» ویژه مربیان (به ویژه عزیزانی که از تجربه‌ی کم‌تری برخوردارند) به رشته‌ی تحریر در آمده است.

۲- آشنا شدن قرآن آموزان با دو رسم الخط «عثمان طه» و «کم اعراب» با توجه به گستره‌ی وسیعی که این دو رسم الخط در مراکز و مؤسسات قرآنی، کتاب‌های درسی، مساجد و ... دارند یک نوآموز در پایان دوره‌ی روان خوانی قادر خواهد بود در شرایط مختلف قرآن کریم را با هر یک از این دو رسم الخط قرائت نماید.

۳- مؤلفان امیدواریم که از اهمیت زیادی برخوردار است و متأسفانه در کتاب‌های آموزشی کمتر به آن توجه می‌شود، پرداختن به مسائل اخلاقی و تربیتی است که در این مجموعه سعی شده به صورت ویژه مورد توجه قرار گیرد. امیدواریم مربیان با توجه به تجربیاتی که در این کتاب در اختیار آنان قرار داده شده و نیز با تکیه بر تجربیات ارزشمند خود و هم چنین با استفاده از دیگر کتاب‌هایی که در این زمینه وجود دارد، بتوانند کلام الهی را به زیباترین و ساده‌ترین شکل ممکن به مشایخ و علاقه‌مندان آموزش دهند.

در پایان از مربیان، اساتید صاحب نظران گرانقدر انتظار داریم انتقادات، پیشنهادات و راهکارهای خود را جهت پربارتر نمودن این کتاب و به طور کلی این مجموعه‌ی ۱۲ جلدی تلفنی (۰۹۱۱۲۱۱۴۴۱۳) و یا پست الکترونیکی:

ganjineenoor.lebi@yahoo.com or gmail.com ارائه نمایند.

به امید آن که این مجموعه‌ی ۱۲ جلدی بتواند در نشر و گسترش و ارتقاء آموزش قرآن کریم در سطوح مختلف اثرگذار و برای رفاه‌یافتن و تقویت روحیه‌ی فواید زیادی به همراه داشته باشد.

ان شاء الله

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

شوال سال ۱۴۳۳ هـ. ق.

مطابق با شهریور سال ۱۳۹۱ هـ. ش.

سید حسن طالبی تربیتی

